

УДК 364.66

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВИ

Студ. О. В. Дорожинська, гр. БФ-1-17

Науковий керівник доц. О. І. Кремень

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних підходів щодо формування фінансових ресурсів держави. Досягнення мети потребує вирішення наступних завдань: обґрунтувати сутність фінансових ресурсів держави, визначити головний загальнодержавний фонд фінансових ресурсів; розглянути джерела формування та пріоритетні напрямки їх використання.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є фінансові ресурси держави, а предметом – теоретичні та практичні аспекти їх формування.

Методи та способи дослідження. Для розкриття сутності та вивчення особливостей формування фінансових ресурсів держави використані такі методи: монографічний, табличний, методи аналізу та узагальнення, систематизації та порівняння.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні підходів щодо вивчення особливостей формування фінансових ресурсів держави.

Результат дослідження. Фінанси як система економічних відносин знаходять своє явне і конкретне вираження у фінансових ресурсах, оскільки становлять матеріальну основу фінансів й визначають фінансовий потенціал будь-якого економічного суб'єкта. Слід зазначити також, що фінансові ресурси виступають матеріальними носіями фінансових відносин, а процес їх формування, розподілу та використання є запорукою успішного функціонування фінансової системи.

Існує багато визначень сутності фінансових ресурсів, однак найбільш глибинним на нашу думку, є підхід, згідно якого *фінансові ресурси* – це фонди грошових засобів, що формуються державою, суб'єктами господарювання і населенням та перебувають у їх розпорядженні; характеризують фінансовий стан економіки і водночас є джерелом її розвитку; формуються за рахунок різних видів грошових доходів, надходжень і відрахувань; використовуються на розширене відтворення, матеріальне стимулювання, задоволення соціальних та інших потреб суспільства.

Водночас також доцільно обґрунтувати сутність фінансових ресурсів держави. Отже *фінансові ресурси держави* – це система суспільних відносин, що пов'язані із формуванням, розподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів з метою виконання завдань і функцій держави. Вони виступають у двох формах: *централізовані* фінансові ресурси, які формуються на рівні держави в процесі її фінансової діяльності; *децентралізовані* фінансові ресурси, які формуються на рівні суб'єктів господарювання для забезпечення їх господарської діяльності та на рівні домашніх господарств для забезпечення належних умов життя членів домогосподарств та їх відтворення [1].

Фінансові ресурси держави акумулюються на таких рівнях: на *мікрорівні* (в домогосподарствах) – їх формуються здійснюється в результаті створення ВВП і його перерозподілу. й представлені у вигляді доходів населення, накопичень (депозитів і вкладень в банківську систему) тощо; на *мезорівні* (у суб'єктів підприємницької діяльності) фінансові ресурси є результатом розподілу новоствореного в економіці ВВП й мають вигляд капіталу підприємств, їх прибутку тощо; на *макрорівні* – фінансові ресурси утворюються за шляхом розподілу, перерозподілу та централізації ВВП та мають форму бюджетних і позабюджетних фондів фінансових ресурсів [2, с. 128].

Отже, *суб'єктами* фінансових ресурсів виступають: домогосподарства (фізичні особи особи); підприємства, об'єднання, компанії (юридичні особи, що володіють

децентралізованими фінансовими ресурсами); держава в формі різних бюджетів та позабюджетних фондів. *Об'єктами* фінансових ресурсів є фінансові відносини, в результаті дії яких утворюються цільові грошові фонди.

Основним джерелом формування державних фінансів є фінанси підприємств та організацій державної і комунальної форм власності та *податкові надходження*, які мають пряму залежність від розвитку національної економіки. Отже фінансові ресурси держави набувають форми бюджетних і позабюджетних фондів, які мають чітке цільове призначення. За допомогою бюджету держава концентрує певну частку ВВП й централізовано розподіляє її на розвиток національної економіки, для соціального захисту населення, утримання органів державної влади й управління та оборони держава. Сьогодні бюджет є не лише централізованим фондом фінансових ресурсів держави, а й важливим інструментом впливу як на макроекономічний стан і стабільний економічний розвиток країни загалом, так і на стійке економічне зростання суб'єктів господарювання.

За офіційними даними *доходи державного бюджету* за 2018 рік склали 26,8% ВВП.

Отже, слід зазначити, що *державний бюджет* – це головний загальнодержавний фонд централізованих грошових ресурсів, що виражає економічні відносини держави у процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу, а основними джерелами наповнення державного бюджету є фінанси підприємств та організацій державної і комунальної форм власності, а також податкові надходження. Інструменти формування і методи використання фінансових ресурсів держави наведені в табл. 1 [2, с. 134].

Таблиця 1 Інструменти формування і методи використання фінансових ресурсів держави

Сфера державних фінансів	Інструмент формування	Методи використання
Бюджетна система	податки, відрахування, збори, внески, платежі	Фінансування, кредитування, інвестування
Державні цільові фонди	Внески, збори	Фінансування, інвестування
Державний кредит	Податки, позики	Фінансування, кредитування, інвестування

Використання державних фінансових ресурсів передбачає формування видатків на основні функції і завдання, які виконує держава. Витрачання державних фінансових ресурсів відображають видатки, склад, структура й динаміка яких віддзеркалює державні пріоритети соціально-економічного розвитку. За офіційними даними видатки державного бюджету за 2018 рік склали 27,7% ВВП.

Висновки. Фінансові ресурси держави – це система суспільних відносин, що пов'язані із формуванням, розподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів з метою виконання завдань і функцій держави. фінансові ресурси в державі акумулюються на мікро-, мезо- і макрорівнях її економічної системи. Державний бюджет є основним загальнодержавним фондом централізованих грошових ресурсів, що виражає економічні відносини держави у процесі розподілу і перерозподілу ВВП та НД, основними джерелами наповнення якого є фінанси підприємств і організацій державної і комунальної форм власності та податкові надходження. Використання державних фінансових ресурсів передбачає формування видатків на основні функції і завдання, які виконує держава.

Ключові слова: фінансові ресурси, валовий внутрішній продукт, фінансові ресурси домогосподарств, фінанси підприємств, державні фінанси, доходи бюджету, видатки бюджету,

ЛІТЕРАТУРА

1. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси. За ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта. 2014. С. 432.
2. Фролова Т. О., Лук'яненко Л. І., Отченас К. Г. Фінансовий ресурс розвитку національної економіки: формування та пріоритетні напрями використання. Міжнародна економічна політика. 2016. № 2 (25). с. 126-155
3. Юрій С. І., Федосов В. М., Алексеєнко Л. М. та ін. К.: Знання. 2008. С. 430.